

PLA DE TREBALL DE L'ÀREA DE LOGOPÈDIA

Índex

Introducció	2
ÀREA DE LOGOPÈDIA	2
OBJECTIUS D'ÀREA	3
BLOCS D'INTERVENCIÓ:	4
COMUNICACIÓ	4
LLENGUATGE/PARLA	5
FUNCIONS EXECUTIVES	6
EMOCIONS (Teoria de la ment)	6
TERAPIA MIOFUNCIONAL	6
AVALUACIÓ	7
TASQUES (Activitats/exercicis)	8
INICIATIVES DE L'ÀREA	8

Introducció

El servei de logopèdia del centre respon a les necessitats de treball en l'àrea de comunicació i en l'àrea de la deglució:

- D'una banda la comunicació és un dret bàsic del qual ja ens en parla la "Carta dels drets de la Comunicació" elaborada pel Comité Nacional Conjunt dels Estats Units per a les Necessitats de Comunicació de les Persones amb Discapacitats Greus "NJC", la qual estableix que totes les persones amb una discapacitat (de qualsevol grau o gravetat) tenen el dret bàsic de influir, mitjançant la comunicació, en les condicions de la seva existència, i es descriuen 15 drets de comunicació específics que deuen reconèixer i respectar-se en les interaccions quotidianes.
- D'altra banda, la disfàgia, trastorn en el procés de deglució, té una incidència de fins al 80% en nens amb paràlisi cerebral i altres trastorns del desenvolupament, i pot presentar complicacions com ara retard del creixement, infeccions respiratòries de repetició, desnutrició, trastorns immunològics, malalties cròniques i fins i tot la mort. La majoria dels nostres alumnes presenten algun grau d'aquesta afectació, sent la disfàgia orofaríngia la més freqüent.

ÀREA DE LOGOPÈDIA

L'àrea de logopèdia de l'E.E. La Muntanyeta està formada per dues professionals i presta atenció directa als alumnes que hi assisteixen així com assessorament a les famílies d'aquests i orientació externa a professionals/estudiants vinculats a l'àrea.

OBJECTIUS D'ÀREA

Els tractaments que s'ofereixen des de l'àrea de logopèdia estan orientats a potenciar la comunicació de l'alumne i tractar la correcció del desequilibri de la musculatura orofacial.

Els objectius que es proposen són:

- Potenciar al màxim la capacitat comunicativa per tal que els alumnes puguin tenir una participació activa amb la finalitat d'afavorir la integració social.
- Potenciar la força i mobilitat dels òrgans que intervenen en l'alimentació i respiració per tal d'aconseguir una major funcionalitat i, d'aquesta manera, millorar la qualitat de vida.
- Augmentar i exercitar la mobilitat dels òrgans que intervenen en el procés de la parla, per aconseguir una major coordinació fono-articulatòria.
- Exercitar la mobilitat i funcionalitat dels òrgans que intervenen en la respiració.
- Treballar aspectes relacionats amb la teràpia de masticació, deglució i succió en els casos que sigui convenient.
- Proporcionar als alumnes les teràpies necessàries per tal d'augmentar la fluència de la dicció.
- Proporcionar als alumnes les ajudes tècniques necessàries amb la finalitat d'augmentar la comunicació No-Vocal.
- Implantar Sistemes Alternatius i Augmentatius de Comunicació (SAAC).
- Fer recerca i instaurar suports tècnics tenint en compte les necessitats i capacitats dels alumnes amb la finalitat d'augmentar les seves possibilitats comunicatives.
- Coordinació periòdica amb els professionals externs que incideixen directament amb la salut i educació dels alumnes, (metges, E.A.P., professionals de les escoles compartides...).
- Participar en el desenvolupament de projectes, sempre que sigui viable per a l'entitat.
- Informar i assessorar als diferents professionals de l'escola i a les famílies dels alumnes sobre els objectius proposats per treballar amb els alumnes.
- Formar-se de manera continuada i permanent.

BLOCS D'INTERVENCIÓ:

COMUNICACIÓ

La nostra tasca serà:

- Respondre a les seves interaccions, reconeixent i reforçant tota temptativa de comunicació.
- Realitzar un seguiment de l'alumne.
- Respondre i atribuir significat a les respostes de l'alumne (dient en veu alta el que creiem que significa la resposta/ acció/ conducta de l'alumne).
- ser coherent (en enfoc, llenguatge i vocabulari utilitzats).

Ens basem en el principi de l'Associació Americana de la Parla, llenguatge i Audició (ASHA):
Enfatitzant que les intervencions per implementar un SAAC "deben ser siempre multimodales, por lo que siempre deben tomarse en cuenta y utilizar las capacidades comunicativas del individuo, incluyendo cualquier forma de habla residual o vocalizaciones, gestos, señas y comunicación asistida."

Els quatre grans motius pels que ens comuniquem segons la dra Charity Rowland són:

per rebutjar: expressar incomoditat, rebutjar allò que no volem, protestar o negar quelcom.

per obtenir: expressar comoditat, continuar amb una acció, cridar l'atenció dels altres, escollir entre objectes i opcions, fer peticions, obtenir més d'una cosa.

per interactuar amb els altres: expressant interès per els que ens envolten, cridant la seva atenció, saludar, mostrar educació, fer bromes, començar i finalitzar converses, establir torns de paraules, participar en converses.

per proporcionar o buscar informació: expressar sentiments, realitzar comentaris, donar opinions, descriure, preguntar per informació, respondre a preguntes, realitzar preguntes, enumerar coses, events o persones, explicar històries reals o imaginàries, organitzar la seva agenda.

Les tècniques que utilitzem per ser competents amb un SAAC són les següents:

Tècnica del modelatge:

Reformulació i expansió d'allò que ens ha comunicat.

Atribuir significat a qualsevol intent comunicatiu.

Es vetlla per assolir un llenguatge funcional e intel·ligible tenint en compte les habilitats comunicatives dels alumnes. En ocasions la parla anirà acompanyada d'un sistema augmentatiu per recolzar un llenguatge oral poc intel·ligible; i als casos en què el llenguatge oral sigui possible es planteja treballar aspectes com la relaxació, l'articulació, la respiració, la fonació, coordinació fono-respiratòria, la veu i la prosòdia; per fer més intel·ligible i funcional la parla.

En alguns casos sistema alternatiu de comunicació és la seva forma principal d'expressió. Els sistemes alternatius i augmentatius de comunicació poden ser de dos tipus: sense ajuda; gestos i signes manual o amb ajuda; tècnica (ordinadors, polsadors, tabletas, software de comunicació) o d'objectes/ imatges/ pictogrames/signes tangibles.

LLENGUATGE/PARLA

El llenguatge és la intersecció d'aquestes tres vessants:

Pragmàtica (ús)

Forma (gramàtica)

Contingut (cognició)

La intervenció d'aquesta àrea està adreçada a la millora en les habilitats comunicatives (comunicació, llenguatge i parla) depenent de les característiques de l'alumne al que s'atén.

FUNCIONS EXECUTIVES

Les funcions executives són un conjunt de processos cognitius que tenen molta importància en l'aprenentatge, així com una correlació amb la conducta i la part emocional.

Per aquesta gran importància des de l'àrea de logopèdia es treballa aquest bloc.

Les funcions executives bàsiques que treballem són:

- Flexibilitat cognitiva
- Memòria de treball
- Control inhibitori

A partir d'elles es construeixen altres sèries d'habilitats o processos executius d'ordre superior, com la planificació, la resolució de conflictes i la capacitat de raonar

EMOCIONS (Teoria de la ment)

Es crea llenguatge i pensament mitjançant les emocions, per aquest motiu creiem que des de logopèdia donem importància el treball emocional dels nostres alumnes.

TERAPIA MIOFUNCIONAL

El tractament de la zona oral, funcions orofacials i alimentació: el tractament en aquest bloc d'intervenció va encaminat a millorar la mobilitat, sensibilitat i funcionalitat de les galtes, boca, llavis, llengua i mandíbula a través d'exercicis aïllats (evitar deformitats, sialorrea...) i d'altres lligats a funcions orofacials (parla, masticació, succió, deglució i respiració) que impliquen coordinació. La reeducació miofuncional bucofacial es duu a terme mitjançant estratègies bàsiques d'intervenció: massatges (vibracions, pessics superficials,...) moviments (actius/passius), pautes posturals, relaxació global o localitzada i reeducació neuromuscular de les funcions de la zona oral, aplicació del vendatge neuromuscular (kinesiotape).

Per últim, en el treball de l'alimentació, se ensenya al nen a succionar, deglutir, mastegar i beure inhibint patrons alterats i establint els funcionals. En aquest punt, també és molt important l'assessorament que realitza l'àrea de logopèdia amb la família sobre tècniques bàsiques, introducció d'eines (cullera, got,..) i procediments (progressió dels aliments, preparació de la zona oral abans dels àpats, postura segura, control mandibular...) d'alimentació adaptats a l'alumne per afavorir una ingesta correcta i segura.

AVALUACIÓ

Es realitza una avaluació dinàmica amb l'objectiu de determinar estratègies que facilitin el desenvolupament, evitant comparar els resultats d'una persona amb els d'altres.

El procés d'avaluació dinàmica pot incloure qualsevol dels procediments d'avaluació formals (estàndard) modificades per descobrir les estratègies o habilitats que hi ha que centrar-se.

Procediment d'avaluació:

- Anamnesi (document elaborat per la recollida d'informació del nen/a a la primera entrevista amb els pares) Adjunt
- Observació (directa en sessió/indirecta amb informació de reunions de coordinació i família)
- Proves:
 - Per a identificar el nivell d'habilitats i competències de comunicació, llenguatge i parla de l'alumne:
 - Matriu de Comunicació. (www.matrizdecomunicación.org)
 - Fites de la comunicació. Basades en el document AAC Goal Grid elaborat per l'empresa Tobii Dynavox. No són, per si soles, una escala de valoració.
 - Registre d'avaluació de la comunicació (Document extret i adaptat d'UTAC).
 - Escala de Desenvolupament Emocional.
 - Proves estandaritzades (Token, MacArthur, Paf...)
 - Per a l'avaluació de l'entorn:
 - Avaluació dels interlocutors (Encuesta Family Outcomes Intervención Temprana en la Infancia)
 - Avaluació de les rutines i oportunitats (Confianza Familiar para Ayudar con el Funcionamiento del Niño en Rutinas y con el Funcionamiento Familiar (Com-Fam)).
 - Per a l'avaluació de les competències de la musculatura orofacial implicada en els actes de masticació, deglució i succió.
 - Protocolo de evaluación en motricidad orofacial
 - Escala de competencia oral y motora infantil (ChOMPS)
 - Formulario de admisión de alimentos

- Herramienta de Evaluación Pediátrica sobre alimentación (PediEAT)
- MEC-V

TASQUES (Activitats/exercicis)

Les tasques estan dissenyades entorn als blocs d'intervenció:

- Comunicació
- Llenguatge/parla
- Funcions executives
- Teràpia miofuncional
- Emocions

INICIATIVES DE L'ÀREA

Presentem les notícies amb pictos de la nostra entitat als diferents canals de comunicació i xarxes socials.

La llibreta viatgera dels alumnes.

Projecte de menús texturitzats.

Oferim un espai on els alumnes tinguin accés a les notícies relacionades amb la nostra entitat.

Vetllem per a que els alumnes tinguin material amb pictos per poder anticipar les activitats a fer a l'aula i facilitar la comunicació.

Elaborem material (plafons individuals, plafons per l'aula,...)

Generalitzem a totes les aules un mateix format de pictos (horari anticipatiu, espais,...)

Senyalitzem del centre tenint en compte la diversitat de tipologies dels nostres alumnes, incloent: en un mateix distintiu per senyalitzar espais (foto/picto arasaac, paraula (català/castellà) i tangible. Volem introduir també auditiu (amb les caixes parlants).